

Economie groeit nu harder dan de staatsschuld

OPENBARE FINANCIËN

De rente die de Nederlandse staat momenteel betaalt voor tienjaarsobligaties bedraagt ongeveer $-0,4$ procent. Tegelijkertijd bedraagt de verwachte nominale groei in 2019 ongeveer $4,3$ procent. Daarmee is er sprake van een aanzienlijk negatief 'rente-groeiverschil'.

Het rente-groeiverschil meet het verschil tussen de rente die de overheid betaalt op de publieke schuld en de nominale groei van het bruto binnenlands product (bbp). Deze factor is belangrijk voor de dynamiek van de

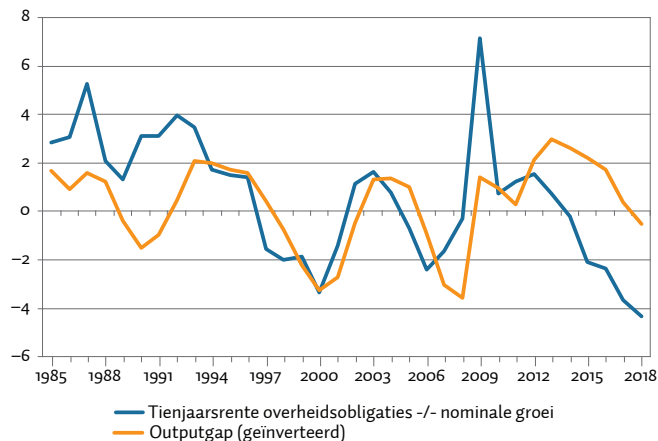
schuldquote, die is te berekenen door de totale overheidsschuld te delen door het bbp. Indien de rente hoger is dan de groei, neemt de omvang van de schuld sneller toe dan de omvang van de economie. In dat geval neemt de schuldquote toe, tenzij de overheid dit compenseert met een primair begrotingsoverschot. Indien de rente lager is dan de groei zal de schuldquote afnemen, mits het primaire tekort niet te hoog is.

De figuur geeft een overzicht van het rente-groeiverschil en de conjunctuur, weergegeven door de outputgap, voor Nederland. De rente is hier gebaseerd op de lopende tienjaarsrente. Deze kan in de praktijk afwijken van de effectieve rente die Nederland betaalt over de staatsschuld. Het rente-groeiverschil fluctueert sterk over de tijd. Zo wisselde het sinds 1985 vijf maal van teken en loopt uiteen tussen $+7$ en -4 .

Wanneer we het patroon vergelijken met de stand van de conjunctuur, is te zien dat deze een sterke relatie kennen. In de grafiek is de outputgap, het verschil tussen de feitelijke en potentiële output in de economie, geïnverteerd. Een positief getal geeft aan dat er sprake is van een negatieve outputgap en vice versa. Door de outputgap op deze wijze weer te geven, valt het op dat een positief (negatief) rente-groeiverschil vaak samenvalt met een negatieve (positieve) outputgap. In andere woorden, een negatief rente-groeiverschil, waarbij de omvang van de economie harder groeit dan de staatsschuld, doet zich vaker voor in perioden van hoogconjunctuur. Ook op dit moment kent Nederland een negatief rente-groeiverschil en een positieve outputgap. Op basis van het verleden zou dit bij een volgende conjuncturele neergang echter weer kunnen omslaan.

▪ **Ivo Specker** (Ministerie van Financiën)

Rente-groeiverschil en conjunctuur

Bron: OESO | ESB